

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR **SENAT**

L E G E

pentru ratificarea Memorandumului de Înțelegere dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în cadrul „Operațiunii Black Sea Harmony”, semnat la Istanbul la 31 martie 2009

Parlamentul României adoptă prezenta lege

Articol unic.- Se ratifică Memorandumul de Înțelegere dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în cadrul „Operațiunii Black Sea Harmony”, semnat la Istanbul la 31 martie 2009.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor articolului 75 și ale articolului 76 alineatul (2) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Roberta Alma Anastase

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Mircea Geoană

**București,
Nr. .**

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE

ÎNȚRE

GUVERNUL ROMÂNIEI

ȘI

GUVERNUL REPUBLICII TURCIA

PRIVIND COOPERAREA ÎN CADRUL "OPERAȚIUNII BLACK SEA HARMONY"

Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia, numite în continuare "Partea" sau "Părțile",

În conformitate cu "Acordul între Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniile instruirii militare, tehnicii și științei", denumit în continuare "Acordul", semnat la București, la 20 februarie 1992,

Având un interes comun în asigurarea securității maritime la nivel global și regional și având o nevoie comună de a schimba informații pentru a răspunde unor cerințe operaționale comune,

Având interese și abordări comune ca părți la Tratatul Atlanticului de Nord (NATO) semnat la Washington D.C. la 4 aprilie 1949, la Acordul privind înființarea Grupului de Cooperare Navală în Marea Neagră (BLACKSEAFOR) semnat la Istanbul la 2 aprilie 2001 și la Documentul privind măsurile de creștere a încrederii și securității (CSBM) în domeniul naval, în Marea Neagră, adoptat la 1 noiembrie 2001, fără a afecta prevederile Acordului,

Având în vedere prevederile Cartei Națiunilor Unite și obiectivele stabilite în Rezoluțiile Consiliului de Securitate cu relevanță în domeniul prevenirii și combaterii terorismului internațional și proliferării armelor de distrugere în masă,

Afirmând hotărârea lor de a întări pe mai departe prietenia și cooperarea între cele două țări în conformitate cu principiile dreptului internațional,

Exprimând reciproc dorința de a lua măsurile de securitate necesare bazate pe cooperare în contextul combaterii actelor ilegale pe mare,

Având în vedere că Operațiunea Black Sea Harmony reprezintă un mecanism deschis și inclusiv, căruia i se pot alătura toate statele riverane Mării Negre,

Au convenit, în limitele permise de legislațiile lor naționale și de politicile de transmitere a informațiilor, să coopereze în desfășurarea operațiunilor din Marea Neagră legate de activități în domeniul maritim, inclusiv între celelalte autorități naționale cu competențe în domeniu, asupra următoarelor:

ARTICOLUL 1

SCOP

Scopul prezentului Memorandum de Înțelegere este să creeze cadrul juridic al cooperării între Părți sub egida Operațiunii Black Sea Harmony (OBSh), în scopul combaterii riscurilor maritime în Marea Neagră, precum și să determine metodele și responsabilitățile privind schimbul de informații pentru OBSh, între Comandamentul Forțelor Navale Turce și Statul Major al Forțelor Navale Române în calitate de reprezentanți autorizați ai Părților.

ARTICOLUL 2

DEFINIȚII

1. "Informații" înseamnă informațiile referitoare la OBSh, menționate la art. 4 alin 8, care sunt schimbate potrivit prezentului Memorandum de Înțelegere, incluzând dar nelimitându-se la forme de exprimare scrise, verbale sau vizuale, filme, slide-uri, fotografii, casete, discuri.

2. "Centrul Permanent de Coordonare al Operațiunii Black Sea Harmony" (OBSh PCC) înseamnă centrul care, sub autoritatea unui ofițer de comandă turc, acționează ca centru de coordonare pentru OBSh, cu participarea unui ofițer de stat major și de legătură desemnat de Partea Română. Centrul funcționează 24 de ore, 7 zile pe săptămână.

3. Ofițeri de legătură:

a. "Ofițerul de legătură român" înseamnă ofițerul român de marină, care este numit la OBSh PCC sub autoritatea administrativă a atașatului militar român în Republica Turcia și este împuternicit să acționeze ca punct național de contact al Părții Române la OBSh PCC.

Ofițerul de legătură va lucra la OBSh PCC între orele 9.00 și 18.00 și va fi pregătit să răspundă la chemare și să se prezinte la centru de câte ori este nevoie, în afara orelor de program, la sfârșit de săptămână sau în timpul sărbătorilor legale.

b. "Ofițerul de legătură turc" înseamnă ofițerul turc de marină, investit cu autoritatea de a acționa ca punct de contact pentru OBSh într-o locație stabilită de Ministerul Apărării din România, aflat sub autoritatea administrativă a Ambasadei Republicii Turcia în România.

4. "Vase suspecte" înseamnă acele vase care folosesc rute maritime obișnuite sau neobișnuite și asupra cărora există indicii că sunt implicate în activități cum ar fi terorismul, traficul ilicit cu arme de distrugere în masă, mijloacele lor de livrare și materiale conexe, precum și în alte activități ilegale care creează riscuri maritime și care implică observare și monitorizare atentă.

ARTICOLUL 3

ARIA DE APLICARE

1. Schimbul de informații pentru operațiuni maritime va acoperi unitățile desfășurate pentru OBSH, Comandamentele navale ale Părților și OBSH PCC locat la Karadeniz Ereğli-Zonguldak (Republica Turcia). Schimbul de informații va fi implementat prin OBSH PCC la Karadeniz Ereğli.

2. Unitățile române și turce care cooperează în cadrul OBSH vor întreprinde acțiuni de prezență navală pe rutele de trafic ale vaselor comerciale și vor executa operațiuni de supraveghere sistematică în propria arie de jurisdicție maritimă și în spațiul aerian de deasupra acesteia, în Marea Neagră, în conformitate cu dreptul internațional și legislația națională a statelor Părților. Statul Major al Forțelor Navale Române – împreună cu autoritățile române competente – și Forțele Navale Turce:

- a. vor desfășura operațiuni de recunoaștere;
- b. vor întreprinde acțiuni de urmărire a vaselor suspecte, dacă se impune, numai în strictă conformitate cu legislația fiecărui stat;
- c. vor coopera prin intermediul OBSH PCC în vederea coordonării acțiunilor.

3. Autoritățile competente pentru implementarea prezentului Memorandum de Înțelegere sunt:

- a. Pentru Guvernul României, Ministerul Apărării Naționale, prin Statul Major al Forțelor Navale;
- b. Pentru Guvernul Republicii Turcia, Comandamentul Forțelor Navale Turce.

ARTICOLUL 4

MANAGEMENT ȘI RESPONSABILITĂȚI

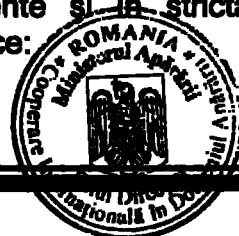
1. Fiecare Parte va informa cealaltă Parte asupra eventualelor impedimente apărute în procesul de schimb de date care se datorează unor evenimente neprevăzute, dificultăților derivând din legislația și regulamentele interne sau problemelor tehnice, precum și asupra cauzei/cauzelor impedimentului/impedimentelor și asupra duratei acestuia, cât mai curând posibil.

2. Părțile au convenit că obligațiile rezultând din prezentul Memorandum de Înțelegere nu vor aduce nici o cheltuială sau obligație financiară substanțială pentru a dezvolta sistemele existente sau de a achiziționa sisteme noi.

3. Conceptul de operații

OBSH reprezintă un instrument de cooperare regională efectivă, în termeni operaționali și concreți, în timp ce BLACKSEAFOR joacă un rol complementar, axat pe sporirea capabilităților naționale și a inter-operabilității între forțele navale ale statelor riverane, urmând a transfera expertiza acumulată către OBSH.

a. OBSH înglobează următoarele acțiuni maritime desfășurate de către Forțele Navale Române – împreună cu autoritățile române competente și în strictă conformitate cu legislația națională - și de către Forțele Navale Turce:

- operațiuni de supraveghere sistematică în arile de jurisdicție maritimă română și turcă și în spațiul aerian de deasupra acestora, în conformitate cu dreptul internațional;

- operațiuni de recunoaștere pentru vasele suspecte;

- operațiuni de urmărire a vaselor suspecte;

- luarea măsurilor adecvate dacă se notifică intrarea unui vas suspect în arile de jurisdicție maritimă română/turcă.

b. Operațiunea este coordonată și desfășurată în cooperare cu serviciile naționale ale pazei de coastă/poliției de frontieră, precum și cu orice alte organisme guvernamentale, când și unde este nevoie, în conformitate cu legislația și regulamentele din statele Părților.

c. Operațiunea este conectată la NATO prin schimb de informații.

d. Părțile își vor coordona acțiunile de predare a urmăririi vaselor suspecte prin intermediul OBSH PCC de la Karadeniz Eregli (Republica Turcia), prin ofițerii de legătură.

e. Arile de supraveghere sistematică sunt convenite prin PCC.

f. Dacă există situații clare și informații credibile despre orice vas suspectat că ar fi implicat în activități teroriste, trafic ilicit cu arme de distrugere în masă, mijloacele lor de livrare și materiale conexe și alte activități ilegale generatoare de riscuri maritime, Părțile se pot consulta reciproc să desfășoare inspecții consimțite la bordul navelor sau vizite în porturi în conformitate cu dreptul internațional și regulile naționale, după cum este cazul.

4. Comandă, Control și Comunicații

a. Fiecare Parte, prin autoritățile naționale competente, deține comanda și controlul asupra propriilor capacități navale implicate în OBSH.

b. Fiecare Parte este responsabilă de transmiterea prin intermediul OBSH PCC a informațiilor necesare referitoare la capacitățile care operează și la modalitățile operaționale ale acestora în OBSH pentru a preveni suprapunerile și interferențele.

c. Comunicațiile între comandamentele naționale și OBSH PCC vor fi asigurate cu următoarele mijloace:

- linii telefonice securizate;

- internet securizat;

- fax securizat.

5. Comunicațiile între capacitățile participante (inclusiv cele aeriene) pe mare se vor desfășura după cum urmează:

a. Comunicații radio VHF, UHF și HF (limba engleză va fi utilizată folosindu-se coduri speciale de abreviere care vor fi elaborate în comun);

b. Comunicații "PC to PC";

c. Comunicații vizuale (steaguri de semnalizare și lumini de semnalizare).

6. Un ofițer de legătură al Forțelor Navale Române la OBSH PCC va acționa ca punct național de contact și va fi învestit cu autoritatea de a coordona activitățile maritime cu Forțele Navale Turce. Partea turcă va avea în vedere o legătură reciprocă într-o locație care va fi identificată de către Partea română.

7. Schimbul de informații: schimbul de informații între unitățile desfășurate, comandamentele naționale și OBSH PCC va fi stabilit în sprijinul executării activităților maritime în strictă conformitate cu legislațiile statelor Părților.

8. Schimbul de informații vizează următoarele aspecte:

a. Schimbul de informații despre unitățile române și turce desfășurate care cooperează în cadrul OBSH și modalitățile operaționale;

b. Schimbul de informații despre vasele suspecte care intră în și ies din Marea Neagră;

c. Schimbul de informații privind condițiile de mediu cu impact asupra operațiunilor maritime;

d. Schimbul de informații privind navigația potențial vulnerabilă la amenințări asimetrice, cum ar fi navele cargo care transportă încărcături explozive;

e. Schimbul de date referitor la vasele care își schimbă numele, pavilionul și numerele IMO - Organizația Maritimă Internațională;

f. Schimbul de date privind vasele la bordul cărora se află membri ai echipajelor care sunt suspectați că ar fi implicați în activități teroriste sau ilegale.

9. Procedurile și Principiile Operaționale Standard; Termenii de Referință (TOR) menționați mai jos vor fi negociați și conveniți pe timpul întâlnirilor cu caracter tehnic și vor fi încheiați după cum este necesar.

a. TOR pentru operațiuni standard de supraveghere și misiuni de urmărire;

b. TOR privind formatele și procedurile pentru schimb de informații

c. TOR pentru operațiile OBSH PCC/Karadeniz Ereğli.

ARTICOLUL 5

SPRIJINUL LOGISTIC

1. Toate cheltuielile necesare, incluzând transportul și îngrijirea medicală cu spitalizare a ofițerului de legătură care își desfășoară activitatea în Republica Turcia, vor fi suportate de către Partea română. Facilitățile și serviciile militare, inclusiv cazare, vor fi puse la dispoziția ofițerului de legătură pe bază de reciprocitate.
2. Sprijinul logistic pentru capacitățile Forțelor Navale Române (ROUN) și ale Forțelor Navale Turce (TUN) care participă la OBSH este responsabilitatea statului respectivei Părți.
3. În situații de urgență forțele române și turce care sunt implicate în Operațiunea Black Sea Harmony își vor acorda reciproc, la cerere, sprijin pentru asigurarea cu carburanți, provizii, apă potabilă sau alt tip de asistență. Contravaloarea asistenței acordate va fi plătită ulterior de către Partea care a făcut solicitarea, în termen de 30 de zile.
4. Părțile vor asigura, la reciprocitate, pentru echipajele participante la OBSH asistență medicală în cazurile în care este necesară îngrijirea medicală specializată de urgență. Dacă un vas participant la OBSH se află în pericol, alte vase participante vor lua măsurile necesare pentru salvarea vasului și a echipajului.
5. Toate aspectele referitoare la statutul ofițerului de legătură menționat la art. 2.3, vor fi guvernate de „Acordul între statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951” (NATO SOFA).

ARTICOLUL 6

SECURITATEA INFORMAȚIILOR ȘI A MATERIALELOR CRIPTOGRAFICE

1. După transferul Sistemelor de Comunicații și Informații (CIS) și a materialelor criptografice (incluzând documentația), Partea primitoare va fi responsabilă de securitatea, utilizarea corectă și protejarea acestor materiale.
2. Materialul criptografic transferat între Părți va fi înregistrat, transportat și protejat în mod adecvat în conformitate cu regulile naționale ale Părții primitoare, beneficiind de o protecție egală cu cea acordată materialelor proprii de nivel echivalent.
3. Transferul materialului criptografic se va face prin canale agreate, cu personal ce deține autorizație de securitate și care are dreptul să lucreze cu asemenea materiale.
4. Partea emitentă va fi informată imediat în situația pierderii, deteriorării sau compromiterii materialului criptografic. Rezultatele acțiunilor întreprinse și ale investigațiilor vor fi, de asemenea, transmise Părții emitente.

5. Cheile de criptare vor fi schimbate în mod regulat pentru securitatea informațiilor, pe baza unor proceduri și principii agreeate reciproc, după cum este necesar. În cazul încetării valabilității prezentului Memorandum, toate Sistemele de Comunicații și Informații, precum și materialele criptografice, vor fi returnate Părții emitente în termen de 30 de zile.

6. Toate documentele și mesajele ce vor fi schimbate vor purta nivelul maxim de clasificare OBSH CONFIDENTIAL.

7. Fără a depăși cadrul măsurilor de securitate prevăzute de legislațiile lor naționale și de regulamente, fiecare Parte va desfășura protecția informațiilor clasificate și a materialelor schimbate potrivit acestor prevederi și adoptă echivalența clasificării de securitate stabilită în tabelul alăturat:

ÎN ROMÂNIA	Echivalența în limba engleză pentru OBSH	ÎN REPUBLICA TURCIA
SECRET	OBSh CONFIDENTIAL	KUH ÖZEL
SECRET DE SERVICIU	OBSh RESTRICTED	KUH HIZMETE ÖZEL
NESECRET	OBSh UNCLASSIFIED	KUH TASNIF DIŞI

8. Părțile vor lua măsurile necesare pentru a proteja și a controla, pe baza principiului necesității de a cunoaște, informația marcată "OBSh RESTRICTED/OBSh CONFIDENTIAL" conform prevederilor art. IV al "Acordului între Guvernul României și Guvernul Republicii Turcia privind cooperarea în domeniile instruirii militare, tehnicii și științei", semnat la București, la 20 februarie 1992 și legislațiilor lor naționale.

9. Schimbul de informații clasificate OBSh între Părți se va efectua prin canale de comunicație securizate convenite. (Informațiile OBSh UNCLASSIFIED pot fi schimbate pe canale nesecurizate).

10. Partea emitentă stabilește nivelul adecvat de clasificare al informațiilor care pot fi schimbate între Părți, precum și cu terți.

11. Clasificările de securitate a informațiilor vor fi utilizate și semnificația lor va fi următoarea:

a. OBSh UNCLASSIFIED: dezvăluirea sau schimbul pe canale de comunicație nesecurizate a acestui tip de informație, nu vătămează și nu aduce atingere intereselor statelor Părților și/sau desfășurării OBSh.

b. **OBSH CONFIDENTIAL:** dezvăluirea sau schimbul pe canale de comunicație nesecurizate a acestui tip de informație vătămează și aduce atingere intereselor Părților.

c. **OBSH RESTRICTED:** dezvăluirea sau schimbul pe canale de comunicație nesecurizate a acestui tip de informație vătămează și aduce atingere desfășurării OBSH.

12. Părțile vor transmite NATO informații relevante legate de OBSH, pentru sprijinirea eforturilor Alianței de luptă împotriva terorismului. Acestea pot conveni, de asemenea, să dezvăluie total sau parțial sau să transmită informații referitoare la OBSH limitate la acelea prevăzute la art. 4 alin. 8, către alte state participante la OBSH, în scopul întăririi securității maritime globale și regionale. Orice informație primită în cadrul OBSH poate fi transmisă unei terțe părți pe baza aprobării scrise prealabile a autorităților Părții emitente.

13. În anumite situații, Părțile pot emite informații marcate "releasable only to NATO". Astfel de informații nu pot fi transmise nici unei alte părți, inclusiv alți participanți la OBSH care nu sunt membri NATO. Cu toate acestea, asemenea informații pot fi transmise unei terțe părți numai pe baza aprobării scrise prealabile a autorităților Părții emitente.

14. Documentele emise în cadrul cooperării vor fi marcate cu nivelul de clasificare al informațiilor și cu orice alte condiții de transmitere sau limitări de utilizare.

15. Părțile se vor informa reciproc asupra oricăror potențiale pericole la adresa informațiilor primite sau asupra oricăror scurgeri de informații primite de la cealaltă Parte.

16. Partea primitoare va fi responsabilă pentru securitatea mediilor de stocare, folosirea corectă, protejarea și distrugerea informațiilor clasificate și a materialelor (documente, CD-uri, dischete și alți suportați pentru informații) schimbate între Părți.

17. Scăderea nivelului de clasificare poate fi efectuată pe baza consimțământului prealabil al Părții emitente.

18. În situația accesului neautorizat, a încălcării, pierderii sau dezvăluirii informațiilor clasificate sau a indicilor că s-ar fi petrecut un asemenea eveniment, Partea primitoare va trebui să întreprindă toate măsurile necesare, în conformitate cu legile și regulamentele sale naționale, și va trebui să informeze Partea emitentă cât mai curând posibil asupra acestor aspecte, precum și asupra măsurilor luate și a rezultatelor acestor măsuri. O astfel de notificare va conține suficiente detalii care să-i permită Părții emitente să facă o evaluare exhaustivă a pagubelor apărute.

19. Încălcarea regulilor de protecție a informațiilor clasificate ale celeilalte Părți va fi investigată de autoritățile responsabile și examinată în conformitate cu legislația statului Părții pe teritoriul căruia încălcările s-au produs. Cealaltă Parte va acorda asistență, la cerere, pe durata investigației.

ARTICOLUL 7

AMENDARE ȘI REVIZUIRE

1. Fiecare dintre Părți poate propune în scris, dacă apreciază necesar, amendarea sau revizuirea prezentului Memorandum de Înțelegere. În acest caz, negocierile vor începe în termen de 30 de zile de la data primirii unei propuneri scrise. În situația în care nici un rezultat nu este obținut într-un termen de trei luni, fiecare Parte poate denunța Memorandumul de Înțelegere după o notificare prealabilă de 60 de zile.
2. Amendamentele convenite sau varianta revizuită vor intra în vigoare conform procedurii prevăzute la art. 10 alin 1, referitor la intrarea în vigoare a prezentului Memorandum de Înțelegere.
3. Pe timpul procesului de amendare sau revizuire, Părțile vor continua să-și îndeplinească obligațiile decurgând din prezentul Memorandum de Înțelegere.

ARTICOLUL 8

SOLUȚIONAREA DISPUTELOR

1. În cazul oricărei dispute între Părți referitoare la orice chestiuni derivând din prezentul Memorandum de Înțelegere, Părțile vor căuta soluționarea acestora prin intermediul negocierilor în cadrul unei comisii constituite dintr-un număr egal de reprezentanți ai Părților, fără a se apela la vreo instanță sau terță parte în vederea obținerii unei soluții.
2. Pe durata procesului de soluționare a disputelor, Părțile vor continua să-și îndeplinească obligațiile rezultând din prezentul Memorandum de Înțelegere.

ARTICOLUL 9

ÎNȚELEGERI DE APLICARE

Dacă este necesar, în vederea implementării prevederilor prezentului Memorandum de Înțelegere, reprezentanții autorizați ai Părților, pot încheia înțelegeri tehnice.

ARTICOLUL 10

INTRAREA ÎN VIGOARE, DURATA ȘI IEȘIREA DIN VIGOARE

1. Prezentul Memorandum de Înțelegere va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări prin care Părțile se informează reciproc, în scris, pe canale diplomatice, că toate procedurile pentru intrarea sa în vigoare au fost îndeplinite, în conformitate cu legislațiile naționale.

2. Prezentul Memorandum de Înțelegere va rămâne în vigoare pentru o perioadă de un an și va fi prelungit automat pentru noi perioade de câte un an dacă Părțile nu decid altfel. Acesta își poate înceta valabilitatea oricând prin consimțământul Părților exprimat în formă scrisă sau prin transmiterea de către oricare dintre Părți, către cealaltă Parte, a unei notificări asupra intenției sale de a-l denunța. În acest caz, prezentul Acord va înceta să producă efecte la 60 de zile de la primirea unei astfel de notificări scrise.

3. În situația în care una dintre Părți consideră că cealaltă Parte nu respectă sau nu este în măsură să respecte prevederile prezentului Memorandum de Înțelegere, poate propune, în scris, organizarea unor consultări care vor avea loc cât mai repede cu putință. Dacă nici un rezultat nu este obținut într-un termen de 60 de zile, fiecare Parte poate denunța, în scris, prezentul Memorandum de Înțelegere. Denunțarea va produce efecte după o perioadă de 60 de zile.

4. Și în situația încetării valabilității prezentului Memorandum de Înțelegere, drepturile și obligațiile Părților privind securitatea, protecția, transferul și utilizarea informațiilor clasificate și a materialelor informative decurgând din aplicarea prezentului Memorandum de Înțelegere vor rămâne în vigoare.

Semnat la Istanbul la 31 martie 2009, în două exemplare originale în limbile română, turcă și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergență, textul în limba engleză va prevala.

Drept pentru care, subsemnații, deplin împuternicit de autoritățile lor, au semnat prezentul Memorandum de Înțelegere.

PENTRU GUVERNUL ROMÂNIEI

**PENTRU GUVERNUL REPUBLICII
TURCIA**

**CONTRAAMIRAL DORIN DĂNILĂ
ȘEFUL STATULUI MAJOR AL
FORTELOR NAVALE**

**AMIRAL METIN ATAC
COMANDANTUL FORTELOR NAVALE
TURCE**

**DOCUMENTUL ESTE CONFORM CU ORIGINALUL.
ȘEFUL DIRECȚIEI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL
APĂRĂRII**

General de brigadă ing.

Alexandru STOARĂ-NICOLAE

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF ROMANIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
REGARDING THE COOPERATION
IN THE FRAMEWORK OF "OPERATION BLACK SEA HARMONY"

The Government of Romania and the Government of the Republic of Turkey, hereinafter referred to as the "Party" or "Parties":

In accordance with the "Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania on Cooperation in the Fields of Military Training, Technics and Science" (Hereinafter Agreement) signed in Bucharest, on 20th February 1992,

Having a common interest in global and regional maritime security and a mutual need for exchange of information to satisfy common operational requirements;

Having a common interest and understanding as the parties of: North Atlantic Treaty (NATO) signed at Washington DC on 4 April 1949, Agreement on The Establishment of the Black Sea Naval Cooperation Task Group (BLACKSEAFOR), signed in Istanbul on 2 April 2001 and Document on Confidence and Security-Building Measures (CSBM) in the Naval Field in the Black Sea, adopted 1 November 2001, without any prejudice to the Agreement.

Considering the United Nations (UN) Charter and the objectives set forth in the UN Security Council Resolutions relevant for preventing and combating international terrorism and traffic of weapons of mass destruction,

Affirming their determination to further enhance the friendship and cooperation between the two countries in accordance with the principles of international law,

Mutually expressing their wish to take the necessary security measures based on cooperation under the context of suppression of unlawful acts at sea,

Considering that "Operation Black Sea Harmony" represents an open and inclusive mechanism, which all the littoral states of the Black Sea can join,

Have agreed, as permitted by their respective national laws and disclosure policies, to cooperate in conducting operations in the Black Sea area relating to activities in the maritime domain, including between the other national competent authorities, on the following.

ARTICLE 1

PURPOSE

The purpose of this MOU is to define the legal framework for co-operation between the Parties under the aegis of the Operation Black Sea Harmony, in order to fight against maritime risks in the Black Sea as well as to define the methods and the responsibilities for the exchange of information for Operation Black Sea Harmony between the Romanian Naval Forces Command and the Turkish Naval Forces Command as the authorized representatives of the Parties.

ARTICLE 2

DEFINITIONS

1. "Information" means information related to the Operation Black Sea Harmony listed in para 4.8, to be exchanged in accordance with the present Memorandum of Understanding, including but not limited to a written, verbal or visual form, films, slides, photographs, cassettes, disks.

2. "Operation Black Sea Harmony Permanent Coordination Center" (OBSH PCC) means the center, which operates under a Turkish Commanding Officer as the coordination center for the Operation Black Sea Harmony (OBSH), with authorized staff and liaison officer from the Romanian Party. The center operates on 24-hour/7-day basis.

3. Liaison Officers:

a. "The Romanian Liaison Officer" means the Romanian naval officer who is posted to the OBSH PCC under the administrative chain of the Romanian Military Attaché in the Republic of Turkey and has the authority to act as Romanian national point of contact at the OBSH PCC.

The liaison officer shall work at the OBSH PCC within the working hours (0900-1800) and shall be ready on call vigilance to be present at the center when needed during out of duty hours, weekends and holidays.

b. "The Turkish Liaison Officer" means the Turkish naval officer vested with authority to act as point of contact for the OBSH at a location determined by the Ministry of Defence of Romania under the administrative chain of Turkish Embassy in Romania.

4. "The suspect vessels" means such vessels using regular or irregular maritime routes with possible involvement in activities such as terrorism, illicit trafficking in weapons of mass destruction, their means of delivery and related materials and other illegal activities creating maritime risks, and require closer observation and monitoring.

ARTICLE 3

SCOPE

1. Information Exchange for the maritime operations shall cover deployed units for the OBSH, Naval Headquarters of the Parties and OBSH PCC at Karadeniz Ereğli-Zonguldak (Republic of Turkey). The information exchange shall be implemented through Operation Black Sea Harmony Permanent Coordination Center at Karadeniz Ereğli.

2. Romanian and Turkish units cooperating within OBSH shall show naval presence in the traffic routes of merchant shipping and undertake systematic surveillance operations in their own maritime jurisdiction area and the airspace above this area in the Black Sea in accordance with international law and national legislation of the states of the Parties. The Romanian Naval Forces Command – together with Romanian competent authorities - and Turkish Navy, will:

- a. Conduct reconnaissance operations;
- b. Trail/shadow suspected vessels, where appropriate, only in strict observance with national legislation of each state;
- c. Co-operate via OBSH Permanent Coordination Center (PCC) in order to coordinate their actions.

3. Competent authorities for the implementation of this MOU:

- a. For the Government of the Republic of Turkey, Turkish Naval Forces Command,
- b. For the Government of Romania, the Ministry of National Defence, through the Romanian Naval Forces Command.

ARTICLE 4

MANAGEMENT AND RESPONSIBILITIES

1. Each Party will inform the other Party about the impediment(s) occurred during exchange of data due to unforeseen events, difficulties stemmed from their internal laws and regulations, or technical problems, as well as about the cause(s) of the impediment(s) and its duration as soon as possible.

2. The Parties have agreed that obligations from this MOU shall not bring any substantial financial burden or liability to develop current systems or acquire new systems.

3. Concept of Operation:

OBSH represents an instrument for effective regional cooperation, in operational terms and concrete, while BLACKSEAFOR plays a complementary role, focused on enhancing national capabilities and inter-operability among littoral navies, that will transfer the accumulated expertise to OBSH.

a. OBSH comprises the following maritime actions conducted by the Romanian Navy – together with Romanian competent authorities and only in strict observance with national legislation - and the Turkish Navy:

- Systematic maritime surveillance operations respectively in Romanian / Turkish maritime jurisdiction areas and the airspace above those areas in accordance with international law;
- Reconnaissance operations for suspect vessels;
- Trailing/shadowing operations for suspect vessels;
- Taking an appropriate action if notified that a suspect vessel has entered into Romanian / Turkish maritime jurisdiction areas;

b. The operation is coordinated and conducted in cooperation with national coast guard/border services, as well as other relevant government bodies, as appropriate, when and where needed, in consistency with laws and regulations of the states of the Parties.

c. The operation is connected to NATO by information exchange.

d. The Parties coordinate their handover action of trailing/shadowing suspect vessels via OBSH PCC at Karadeniz Ereğli (Republic of Turkey) through liaison officers.

e. The systematic surveillance areas are agreed upon through PCC.

f. If there is clear ground and credible intelligence on any vessel, suspected of being involved in terrorist activities, illicit trafficking in weapons of mass destruction, their means of delivery and related materials, and other illegal activities creating maritime risks, the Parties can consult each other to conduct compliant boardings and in-port visits in accordance with international law and national regulations, as appropriate.

4. Command, Control and Communications

a. Each Party, retains through the respective national authorities, the command and control of its own naval assets involved in the OBSH.

b. Each Party is responsible for issuing via OBSH PCC necessary information regarding their operating assets and their operational patterns in the OBSH in order to prevent overlapping and interference.

c. The communications amongst respective national headquarters and OBSH PCC shall be provided with the following means:

- Secure telephone lines**
- Secure internet**
- Secure fax**

5. The communications amongst the participating assets (including air assets) at sea shall be in the following modes:

a. VHF, UHF and HF radio voice communications (plain English language to be used with special brevity codes to be developed jointly);

b. PC-to-PC communications ;

c. Visual communications (signaling flags and flashing lights);

6. A liaison officer of the Romanian Navy at OBSH PCC shall act as the national point of contact with the vested authority to coordinate maritime activities with the Turkish Navy. Reciprocal liaison at the location which shall be identified by the Romanian Party shall be considered by the Turkish Party.

7. Information Exchange: Information exchange amongst deployed units, national headquarters and OBSH PCC-Karadeniz Ereğli shall be established to support the execution of maritime operations in full observance of the legislation of the Parties.

8. Exchange of information covers the following venues:

a. Exchange of information about Romanian and Turkish deployed units cooperating within OBSH and their operational patterns;

b. Exchange of information on suspect vessels entered and exited into the Black Sea;

c. Exchange of information on environmental conditions impacting maritime operations;

d. Exchange of information on shipping with potential vulnerability to asymmetrical threats such as cargo vessels carrying explosive freight;

e. Exchange of data on vessels that change names, national flags and IMO numbers;

f. Exchange of data on vessels carrying crewmembers, which are suspected of being involved in terrorist activities or illegal and unlawful acts.

9. Procedures and Standard Operational Principles; Separate Terms of Reference (TOR) below shall be negotiated and concluded during technical meetings and concluded as appropriate:

- a. TOR for standard operations for surveillance and trailing/ shadowing tasks.
- b. TOR concerning formats and procedures for information exchange.
- c. TOR for operations of OBSH PCC/ Karadeniz Eregli.

ARTICLE 5

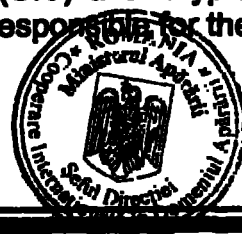
LOGISTIC SUPPORT

1. All necessary expenses including travel and in-patient health care of the liaison officer, working in Turkey, shall be borne by the Romanian Party. The military facilities and services, including accommodation, shall be available to liaison officer on a reciprocal basis.
2. Logistic support of assets of the Romanian Navy (ROUN) and the Turkish Navy (TUN) assets participating in OBSH is a responsibility of the state of the respective Party.
3. In emergencies, Romanian and Turkish forces participating in "Operation Black Sea Harmony" shall, on request, assist each other by providing fuel, provisions, drinking water or other assistance. Such assistance will subsequently be paid for by the party, which made the request, within 30 days.
4. The Parties shall provide crews of each other ships, participating in OBSH, with essential medical assistance in cases requiring urgent specialized medical care. Should a ship participating in "Operation Black Sea Harmony" find itself in distress, other participating ships shall take necessary measures to rescue the ship and its crew.
5. All aspects related to the status of liaison officers referred in Article 2.3, will be governed by the "Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the status of their forces, signed in London on 19 June 1951 (NATO SOFA)".

ARTICLE 6

INFORMATION AND CRYPTO MATERIAL SECURITY

1. Upon transfer of Communications and Information Systems (CIS) and Crypto material (including the documentation) the receiving Party shall be responsible for the security, proper use and safeguarding of this material.

2. Cryptographic material transferred between the Parties shall be accounted, transported and safeguarded appropriately in accordance with the national rules and regulations of the receiving Party with the same protection afforded to its own materials of equivalent level.

3. Transfer of cryptographic material shall be made through agreed channels with appropriate security cleared personnel having the right to work with such material.

4. The releasing Party shall be informed immediately in the event of loss, damage or compromise of cryptographic material. Results of following actions and investigations shall also be reported to the releasing Party.

5. The cryptographic keys shall be changed regularly for information security on the basis of mutually agreed procedures and principles, as appropriate. In case of termination of this MOU, all the CIS and crypto material shall be returned to the releasing Party within 30 days.

6. All the documents and messages to be exchanged shall be given maximum "OBESH CONFIDENTIAL" security classification.

7. Within the frame of the security measures prescribed by their respective national laws and regulations, each Party undertakes the protection of the classified information and material exchanged under these provisions and adopts the equivalence of the security classification set out in the table below:

IN ROMANIA	EQUIVALENCE IN ENGLISH FOR OBESH	IN REPUBLIC OF TURKEY
SECRET	OBESH CONFIDENTIAL	KUH ÖZEL
SECRET DE SERVICIU	OBESH RESTRICTED	KUH HIZMETE ÖZEL
NESECRET	OBESH UNCLASSIFIED	KUH TASNIF DIŞI

8. The Parties shall take the necessary measures to safeguard and to control the access to, under the principle of need-to-know basis, the information marked "OBESH RESTRICTED/ OBESH CONFIDENTIAL" in accordance with the provisions of Article IV of the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania on Cooperation in the Fields of Military Training, Technics and Science signed in Bucharest, on 20th February 1992 and their respective national legislations.

9. All OBESH classified information exchange between the Parties shall be made through agreed secure communication channels. (OBESH UNCLASSIFIED information can be exchanged over non-secure communication channels)

10. The originating Party is responsible for giving the appropriate security classification to the information exchanged between the Parties and the third party.

11. Information security classifications to be used and their significance are as follows:

a. OBSH UNCLASSIFIED: Disclosure or exchange over non-secure communications channels of this type of information is not damaging to or detrimental to the interests of states of the Parties and/or effectiveness of OBSH.

b. OBSH CONFIDENTIAL : Disclosure or exchange over non-secure communications channels of this type of information is detrimental and damaging to the interests of the Parties.

c. OBSH RESTRICTED: Disclosure or exchange over non-secure communications channels of this type of information is detrimental and damaging to the effectiveness of OBSH.

12. The Parties will actively share relevant OBSH – related information with NATO, in support of Alliance efforts to fight terrorism. They may also agree to, partially or totally, disclose or release the OBSH related information limited to those stated under paragraph 4.8 to other OBSH participant nation(s) for the purpose of enhancing global and regional maritime security. Any information received within OBSH can be transmitted to a third party based only upon prior written approval of the authorities of the releasing Party.

13. In some cases, the Parties may originate information marked as "releasable only to NATO". Such information cannot be transmitted to any other third party, including other non-NATO members participating to OBSH. However, such information may be released to a third party only upon prior written approval of the authorities of the releasing Party.

14. The documents originated in the framework of co-operation shall be marked with the level of classification of the information and any conditions of release or limitations on its use.

15. The Parties shall inform each other of any prospective dangers to or leak of information received from the other Party.

16. The receiving Party shall be responsible for the security records, proper use and safeguarding and destruction of classified information and material (documents, CD, diskette and other information carriers) exchanged between the Parties.

17. Downgrading of the security classification could be made upon the prior consent of the releasing Party.

18. In the event of an unauthorized access to, break, loss, diversion or disclosure of classified information or suspicion for all of these, the receiving Party should take all appropriate measures in accordance with its national laws and regulations, and should inform the originating Party, as soon as possible about this as well as of the measures taken and their results. Such notification should contain sufficient details to enable the originating Party to fully assess the damage incurred.

19. Breaches of the rules of protection of classified information of the other Party shall be investigated by the responsible authorities and examined in accordance with the legislation of the State of the Party within the territory of which the breaches occurred. The other Party upon request shall render assistance during the investigation.

ARTICLE 7

AMENDMENT AND REVISION

1. Either Party may propose in writing, if finds it necessary, the amendment or revision of this MOU. In this case, negotiations shall start within 30 days from receipt of a written proposal. If no result is reached in three months, either Party may terminate the MOU in question upon written notice of 60 days.
2. Agreed amendments or revision shall enter into force, in accordance with the procedure set forth in ART. 10, para 1, governing the entry into force of this MOU.
3. During the amendment and revision the Parties shall continue to fulfill their obligations under this MOU.

ARTICLE 8

SETTLEMENT OF DISPUTES

1. In the event of any dispute between the Parties relating to any matter arising out of this MOU, the Parties shall settle such dispute by means of negotiations in a commission constituted of equal number of participants by the Parties, without reference to any tribunal or third party for settlement.
2. During the settlement of disputes, the Parties shall continue to fulfill their obligations under this MOU.

ARTICLE 9

IMPLEMENTING ARRANGEMENTS

If necessary, in order to implement the provisions of this MoU, the authorized representatives of the Parties may conclude technical arrangements.

ARTICLE 10

ENTRY INTO FORCE, DURATION AND TERMINATION

1. This MOU shall enter into force on the date of last receipt of written notification sent by the Parties that, through diplomatic channels, all procedures for entry into force have been completed in accordance with their national law.

2. The present MoU shall be valid for a period of one year and it will be automatically prolonged for new one year periods if the parties do not decide otherwise. It may be terminated at any time by mutual consent of the Parties expressed in written form or by any of the Parties giving to the other Party a written notice of its intention to terminate it. In this case the present Agreement shall be terminated 60 days after the receiving of such written notice.

3. In the event that one of the Parties concludes that the other Party is not complying or is unable to comply with the provisions of this MOU, it may propose, in writing, consultations, which will begin immediately. If no result is reached within 60 days, either Party may denounce in writing this MOU. The denunciation will enter into force after a 60 days period of time.

4. Notwithstanding termination of this MOU, the rights and obligations of the Parties regarding the security, protection, transfer and use of classified information and intelligence pursuant to this MOU shall remain in effect.

Signed in Istanbul, on the 31 of March, 2009, in Romanian, Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence between the texts, the English version will prevail.

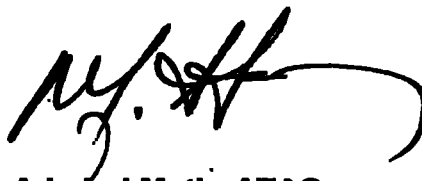
In witness thereof, the undersigned, duly authorized by their respective authorities, have signed this MOU.

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF ROMANIA**

**Rear Admiral Dorin DANILA
Commander of Romanian Naval
Forces Staff**

**ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF TURKEY**

**Admiral Metin ATAÇ
Commander of Turkish Naval
Forces**

**DOCUMENTUL ESTE CONFORM CU ORIGINALUL.
ŞEFUL DIRECŢIEI COOPERĂRII INTERNAŢIONALE ÎN DOMENIUL
APĂRĂRII**

General de brigadă ing.

ADRIAN POTOARĂ-NICOLAE

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
ROMANYA HÜKÜMETİ
KARADENİZ UYUMU HAREKATI
ÇERÇEVESİNDE İSGİNE İLİŞKİN
MUTABAKAT MUHTIRASI

Bundan sonra "Taraf" veya "Taraflar" olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti;

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti arasında, 20 Şubat 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan, "Askeri Eğitim, Bilim ve Teknik Alanlarında İş Birliği Anlaşması"na (Bundan sonra Anlaşma olarak adlandırılacak) uygun olarak,

Küresel ve bölgesel deniz güvenliğinde ortak çıkarların olduğunu ve ortak hareket ihtiyaçlarını karşılamak üzere karşılıklı bilgi değişimi ihtiyaçlarının varlığını teyit ederek,

4 Nisan 1949 tarihinde Vaşington'da imzalanan, "Kuzey Atlantik Antlaşması (NATO)"nın, 2 Nisan 2001 tarihinde İstanbul'da imzalanan "Karadeniz Deniz İş Birliği Görev Kuvveti (BLACKSEAFOR) Anlaşması"nın ve 1 Kasım 2001 tarihinde kabul edilen "Karadeniz'de Deniz Alanında Güven ve Güvenlik Artırıcı Önlemler Belgesi"nin Tarafları olarak, Anlaşmaya hâlel getirmeyecek şekilde, ortak çıkar ve anlayışa sahip olduğunu teyit ederek,

BM Yasası ve BM Güvenlik Konseyi'nin; uluslararası terörizm ve kitle imha silahlarının yasadışı ticaretini önleme ve mücadele ile ilgili kararlarında yer alan amaçları göz önünde bulundurarak,

İki ülke arasındaki dostluk ve iş birliğini, uluslararası hukuka uygun olarak daha da geliştirme kararlılığını teyit ederek,

Denizde yasadışı faaliyetleri caydırma ve yok etmek kapsamında iş birliğine dayalı gerekli güvenlik önlemlerinin alınması arzusunu karşılıklı ifade ederek,

Karadeniz Uyumu Harekatı'nın Karadeniz'e sahildar bütün ülkelere açık ve içine alan bir mekanizma olduğunu göz önünde bulundurarak,

Takip eden konularda, mevcut ulusal mevzuatlarının ve politikalarının izin verdiği ölçüde, Karadeniz alanının deniz ortamına ilişkin faaliyetlerde hareket icra etmede, diğer yetkili ulusal makamlar dahil, iş birliğine gitmede anlaşmaya varmışlardır.

MADDE - I

AMAÇ

Bu Mutabakat Muhtırası(MM)'nin amacı; Karadeniz Uyum Harekati'na yönelik olarak, Türk ve Romanya Deniz Kuvvetleri Komutanlıkları arasında, tarafların yetki verilmiş temsilcileri olarak, Karadeniz'in deniz alanındaki riskleriyle mücadele etmek üzere iş birliğinin resmi çerçevesini belirlemek ve bilgi değişim metot ve sorumluluklarını tanımlamaktır.

MADDE - II

TANIMLAR

1. "Bilgi"; mevcut Mutabakat Muhtırası gereği, Taraflar arasında değişimi yapılabilen, madde 4.8'de listelenen; Karadeniz Uyum Harekati ile ilgili yazılı, sözlü veya görüntülü formatları, filmleri, slaytları, fotoğrafları, kasetleri, diskleri içeren ancak bunlarla sınırlı olmayan tüm bilgileri kapsar.

2. "Karadeniz Uyum Harekati Daimi Koordinasyon Merkezi (KUHKDKM)"; bir Türk subayı komutasında, Karadeniz Uyum Harekati'nin koordinasyon merkezi olarak, yetkilendirilmiş karargah ve Romanya tarafının İrtibat Subayı'ndan oluşan bir merkezdir. Merkez, 7 gün/24 saat esaslı olarak çalışır.

3. İrtibat Subayları :

a. "Romanya İrtibat Subayı"; Türkiye'deki Romanya Büyükelçiliği idari zinciri altında, KUHKDKM-Karadeniz Ereğli-Zonguldak'ta temas noktası olarak görev yapmak üzere yetki ile donatılmış, Romanyalı bir Deniz Subayı demektir.

İrtibat subayı, Koordinasyon Merkezi'nde mesai saatleri içinde (0900-1800) çalışmakla birlikte, çalışma saatleri dışında, hafta sonlarında ve tatillerde ihtiyaç duyulduğunda merkezde olabilecek şekilde hazır bulunur.

b. "Türk İrtibat Subayı"; Romanya'daki Türk Büyükelçiliği idari zinciri altında çalışan, Romanya tarafından gösterilecek yerde, Karadeniz Uyum Harekati irtibat noktası olarak görev yapmak üzere gerekli yetki ile donatılmış, Türkiye Cumhuriyeti Romanya Büyükelçiliği'nin idari zinciri altında görev yapan Türk Deniz Subayı demektir.

4. "Şüpheli gemiler"; terörizm ve kitle imha silahlarının, bunlarla ilgili malzemelerin yasa dışı ticareti faaliyetlerine karışması muhtemel olan, diğer illegal faaliyetlerle deniz güvenliğine yönelik risk yaratan, düzenli ve düzenli olmayan ticari rotaları kullanan ve yakinen izlenmesi ve takibi gereken deniz araçları demektir.

MADDE - III

KAPSAM

1. Deniz Harekatı için bilgi deęiřimi; Karadeniz Uyum Harekatı'na katılan unsurları, Tarafların Deniz Kuvvetleri Karargahlarını ve Karadeniz Ereęli/Zonguldak (Türkiye Cumhuriyeti)'ta bulunan KUH DKM kapsar. Bilgi deęiřimi; KUH DKM ile yerne getirilecektir.
2. Karadeniz Uyum Harekatı'nda iř birlięi yapan Türk ve Romen unsurlar, ticari gemi trafięi rotalarında varlık gösterecekler ve uluslararası hukuk ile taraf devletlerin ulusal yasalarına uygun olarak Karadeniz'deki deniz yetki alanlarında ve bu alanların üzerinde bulunan hava sahalarında sistematik Gözetleme Harekatı icra edeceklerdir. Türk Deniz Kuvvetleri ve Romanya Deniz Kuvvetleri Komutanlıęı (Romanya'nın yetkili makamları ile beraber);
 - a. Keřif Harekatı icra edecekler,
 - b. Uygun yerlerde, her devletin milli mevzuatı çerçevesinde, řüpheli gemileri izleyecek/takip edecekler,
 - c. Hareketlerini koordine etmek maksadıyla KUH DKM üzerinden, iř birlięi yapacaklardır.
3. Bu Mutabakat Muhtırası'nın uygulanmasından sorumlu olan makamlar;
 - a. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlıęı,
 - b. Romanya Deniz Kuvvetleri üzerinden Romanya Milli Savunma Bakanlıęıdır.

MADDE - IV

YÖNETİM VE SORUMLULUKLAR

1. Her biri Taraf, bilgi deęiřimi süresince, beklenmedik olaylar nedeniyle ortaya çıkan engeller, kendi ulusal hukuk ve mevzuatından doğan zorluklar ya da teknik problemlerin yanı sıra engellerin sebepleri ve süresi hakkında da dięer Tarafı mümkün olan en kısa süre içerisinde bilgilendirecektir.
2. Taraflar, bu Mutabakat Muhtırası'ndan kaynaklanan yükümlölüklerin, herhangi bir büyük mali yük veya mevcut sistemi geliştirme veya yeni bir sistemi kazanma sorumluluęu getirmeyeceęi konusunda anlaşmıřtır.

3. Harekatin Konsepti:

BLACKSEAFOR'u tamamlayıcı bir rol oynayan Karadeniz Uyum Harekatı; etkili bölgesel iş birliği için operasyonel ve somut bir araç teşkil etmekte olup, Karadeniz Uyum Harekatı'na uzmanlık birikimini aktaran kıyıdaş donanmalar arasında karşılıklı çalışabilirliği ve milli yetenekleri geliştirmeyi hedeflemektedir.

a. "Karadeniz Uyum Harekatı" Türk ve Romen Deniz Kuvvetleri (Romen yetkili makamları ile beraber ve sadece milli yasalara sıkı bağlılık içinde) unsurları tarafından icra edilen müteakip deniz faaliyetlerinden müteşekkildir:

(1) Uluslararası hukuka uygun olarak, kendilerine ait Türk/Romen Deniz Yetki Alanlarında ve bu alanların üzerindeki hava sahasında sistematik Deniz Gözetleme Harekatı.

(2) Şüpheli gemileri Keşif Harekatı.

(3) Şüpheli gemileri İzleme/Takip Harekatı.

(4) Şüpheli bir geminin Romen/Türk Deniz Yetki Alanlarına girdiği bildirildiğinde uygun bir tedbirin alınması.

b. Harekat; gereken zaman ve yerde, Taraf devletlerin kanun ve düzenlemelerine uygun olarak, ilgili hukuki bağlarının yanı sıra yetkili ulusal sahil sınır güvenlik birimleri/sınır hizmetleri ile birli içinde koordine ve icra edilir.

c. Harekat, bilgi değişimi yolu ile KUH DKM ile irtibatlıdır.

d. Taraflar, şüpheli gemilerin izleme/takibinin devir teslimini, İrtibat Subayları aracılığı ile KUH DKM üzerinden koordine ederler.

e. Sistematik gözetleme alanları KUH DKM vasıtasıyla belirlenir.

f. Eğer herhangi bir deniz aracının; terörist faaliyete, kitle imha silahlarının, bunların fırlatma araçlarının ve ilgili maddelerinin yasadışı ticaretine ve deniz güvenliğine risk oluşturacak yasadışı diğer faaliyetlere karıştığından şüphelenmek için açık zemin ve güvenilir istihbarat var ise, Taraflar birbirine, uluslararası hukuk ve milli düzenlemelere uygun olarak, rızaya dayalı gemiye çıkmayı ve liman içi denetleme icra etmeyi uygun olduğu ölçüde tavsiye edebilir.

4. Komuta, Kontrol ve Muhabere:

a. Her bir Taraf, "Karadeniz Uyum Harekatı"na katılan kendi deniz unsurlarının komuta ve kontrolünü, ilgili milli makamlar yolu ile ellerinde bulundurur.

b. Her bir Taraf, karşılıklı müdahale ve örtüşmeyi önlemek maksadıyla; KUH'da harekat icra eden unsurları ve harekat paternlerini KUH DKM vasıtasıyla yaymaktan sorumludur.

c. Karşılıklı Milli karargahlar arasındaki ve KUH DKM ile muhabere aşağıdaki vasıtalarla sağlanacaktır:

- (1) Güvenli telefon hatları.
- (2) Güvenli internet.
- (3) Güvenli faks.

5. Harekâta katılan denizdeki unsurlar (Hava unsurları dahil) arasındaki muhabere aşağıdaki şekilde olacaktır:

a. VHF, UHF ve HF radyo ses muhaberesi (Müştereken geliştirilecek özel kısaltma kodlarıyla sade İngilizce dili kullanılacaktır).

b. PC-to-PC muhabere.

c. Görsel muhabere. (İşaret sancakları ve ışıldaklar.)

6. KUH DKM'de Romanya Deniz Kuvvetlerinden bir irtibat subayı, Türk Deniz Kuvvetleri ile deniz hareketini koordine yetkisi ile donatılmış irtibat noktası olarak faaliyet gösterecektir. Romen tarafınca belirlenecek yerde, mukabil irtibat subayının görevlendirilmesi hususu, Türk tarafınca da aynı şekilde bulundurulacaktır.

7. Bilgi Değişimi : Görevlendirilen unsurlar, milli karargahlar ve KUH DKM arasındaki bilgi değişimi, deniz hareketinin seyrini desteklemek maksadıyla tarafların tam yasal denetimi altında olacaktır.

8. Bilgi değişimi aşağıdaki hususları kapsamaktadır;

a. KUH kapsamında birlikte çalışan Türk ve Romen unsurları ile bu unsurların hareket paternleri hakkında bilgi değişimi,

b. Karadeniz'e giren ve çıkan şüpheli gemiler hakkında bilgi değişimi,

c. Deniz Harekatını etkileyen çevre şartları hakkında bilgi değişimi,

d. Tehlikeli yük taşıyan kargo gemileri gibi asimetrik tehditlere karşı potansiyel hedef olabilecek gemiler hakkında bilgi değişimi,

e. İsmi, bayrağını ve IMO numarasını değiştiren gemiler hakkında bilgi değişimi,

f. Terörist faaliyetlere veya hukuk dışı ve kanunsuz olaylara karıştıkları konusunda şüphe duyulan mürettebatın bulunduğu gemiler hakkında bilgi değişimi.

g. Standart Harekat Prensipleri ve Prosedürleri; aşağıdaki "Farklı Görev Talimatları" teknik toplantılar esnasında görüşülecek ve uygun şekilde sonuçlandırılacaktır.

a. Gözetleme/İzleme/Takip için Standart Görev Talimatı,

- b. Bilgi deęişim için kullanılan format ve yöntemlere yönelik Görev Talimatı,
- c. KUH DKM'nin işleyişine yönelik Görev Talimatı.

MADDE - V

LOJİSTİK DESTEK

1. Türkiye'deki İrtibat Subayının; seyahat ve hastanede yatarak yapılacak tedavilerine yönelik masrafları da dahil olmak üzere tüm gerekli harcamaları Romanya tarafından karşılanacaktır. Konaklama dahil askeri tesislerin ve hizmetlerin İrtibat Subayı tarafından kullanılması, mütakabiliyet esasına uygun olarak karşılanacaktır.
2. Karadeniz Uymu Harekatı'na katılan Türk Deniz Kuvvetleri (TUN) ve Romanya Deniz Kuvvetleri (ROUN) unsurlarının lojistik desteęi, ilgili taraf devletinin sorumluluğudur.
3. Acil durumlarda; Karadeniz Uymu Harekatına katılan Türk ve Romen gemileri, istek üzerine; yakıt, erzak, içme suyu ve diğer ihtiyaçlarını sağlama konusunda birbirlerine yardım edeceklerdir. Bu tür yardımlar, yardımı talep eden tarafça 30 gün içinde ödenecektir.
4. Taraflar, acil uzmanlık gerektiren tıbbi durumlarda, gerekli tıbbi yardımı, KUH'a katılan diğer taraf gemi personeline sağlayacaktır. Karadeniz Uymu Harekatı'na katılan bir gemi, kendisini tehlikede hissederse, harekate katılan gemiler bahse konu gemiyi ve mürettebatını kurtarmak için gerekli tedbirleri alacaklardır.
5. Madde 2.3'te bahsedilen İrtibat Subayının statüsü ile ilgili tüm hususlar, Kuzey Atlantik Antlaşmasının Tarafları arasında 19 Haziran 1951 tarihinde Londra'da imzalanan, "Kuvvetlerinin Statüsü ile ilgili Anlaşma (NATO SOFA)"ya göre yürütülecektir.

MADDE - VI

BİLGİ GÜVENLİĞİ

1. Muhabere ve Bilgi Sistemleri ile Kripto Malzemesinin (Dokümantasyon da dahildir) transferinin tamamlanması sonrasında, malzemenin güvenliğinden, düzgün kullanımından ve korunmasından alan taraf sorumludur.
2. Taraflar arasında transfer edilen kriptografik malzeme; alıcı tarafın milli mevzuatı ve düzenlemelerine uygun olarak ve alan tarafın benzer malzemeye gösterdiği dikkat ve öneme eşit şekilde sayılacak, taşınacak ve korunacaktır.
3. Kriptografik malzemenin transferi anlaşma sağlanmış kanallarla ve güvenlik kleransı olan ve bu tür malzemelerle çalışma hakkı olan güvenilir personel vasıtası ile yapılacaktır.

4. Veren taraf; kriptografik malzemenin kaybı, zarar görmesi ve tehlikeye düşmesi durumunda derhal haberdar edilecektir. Müteakiben alınan tedbirler ile soruşturma sonuçları veren tarafa bildirilecektir.

5. Kripto anahtarları; bilgi güvenliği için, karşılıklı olarak mutabık kalınmış uygun yöntem ve prensipler çerçevesinde düzenli olarak değiştirilecektir. Bu protokolün sona ermesi durumunda, tüm Muhabere ve Bilgi Sistemleri ile Kripto Materyali 30 gün içinde veren tarafa geri gönderilecektir.

6. Değişimi yapılacak bütün dokümanlara ve mesajlara en fazla "KUH ÖZEL" gizlilik derecesi verilecektir.

7. Tarafların her biri, mevcut ulusal kanun ve mevzuatları tarafından açıklanan güvenlik önlemleri çerçevesinde, aşağıda bulunan güvenlik derecelendirmesine eşit bir gizlilik derecesini benimseyerek ve gerekliliklerini yerine getirerek değişimi yapılan gizlilik dereceli bilgi ve materyalin korunmasını yerine getirecektir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NDE	KUH ÇİN ROMANYA KARŞILIĞI	ROMANYA'DA
KUH ÖZEL	OBSH CONFIDENTIAL	SECRET
KUH HİZMETE ÖZEL	OBSH RESTRICTED	SECRET DE SERVICIU
KUH TASNİF DIŞI	OBSH UNCLASSIFIED	NESECRET

8. Taraflar, "KUH HİZMETE ÖZEL / KUH ÖZEL" gizlilik dereceli bilgiyi korumak ve "Bilmesi Gereken Prensibi" altında, erişimi kontrol etmek amacıyla; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti arasında, 20 Şubat 1992 tarihinde, Bükreş'te imzalanan Askeri Eğitim, Teknik ve Bilim Alanlarında İş Birliği Anlaşmasının 4'üncü maddesi hükümleri ve milli mevzuatlarına göre gerekli tedbirleri alacaklardır.

9. Taraflar arasında değişim yapılacak tüm KUH gizlilik dereceli bilgiler, mutabık kalınmış güvenli muhabere kanalları üzerinden yapılacaktır. (KUH TASNİF DIŞI bilgi, güvenli olmayan muhabere kanallarından gönderilebilir.)

10. Bilgiyi çıkaran makam, karşılıklı olarak ve üçüncü tarafla bilgi değişimi yaparken bahse konu bilgiye uygun gizlilik derecesini vermekten sorumludur.

11. Kullanılan bilgi güvenlik dereceleri ve önem durumları aşağıda olduğu gibidir:

a. KUH TASNİF DIŞI : Bu tür bilginin güvenli olmayan muhabere kanallarından verilmesi ve değişimi tarafların çıkarlarına ve KUH etkinliğine bir hasar veya zarar getirmeyecektir.

b. KUH ÖZEL : Bu tür bilginin güvenli olmayan muhabere kanallarından verilmesi ve değişimi, tarafların çıkarlarına zarar ve hasar getirecektir.

c. KUH HİZMETE ÖZEL : Bu tür bilginin güvenli olmayan muhabere kanallarından verilmesi ve değişimi, KUH etkinliğine zarar ve hasar getirecektir.

12. Taraflar, NATO'nun terörizme karşı mücadelesine destek maksadıyla, KUH ile ilgili bilgileri NATO ile aktif olarak paylaşacaklardır. Ayrıca Taraflar, Madde 4.8'de belirtilen KUH ile ilgili bilgilerin bir kısmının veya tamamının küresel ve bölgesel deniz güvenliğini artırmak maksadıyla KUH'a katılan diğer devletlere verilmesinde veya değişiminde de anlaşabilirler. KUH çerçevesinde elde edilen herhangi bir bilgi, gönderen tarafın yetkililerinin önceden yazılı onayına dayanılarak üçüncü tarafa verilebilir.

13. Taraflar, bazı durumlarda, "sadece NATO'ya dağıtılabilir" kaydıyla işaretlenen bilgi gönderebilirler. Bu tarz bir bilgi, KUH'a katılan diğer NATO üyesi olmayan ülkeler dahil herhangi bir üçüncü tarafa verilemez. Bununla beraber, böyle bilgiler, gönderen tarafın yazılı onayını almayı müteakip üçüncü tarafa iletilir.

14. İş birliği çerçevesinde oluşturulacak dokümanlar, bilginin gizlilik derecesini, kullanım sınırlandırmalarını ve dağıtım koşullarını taşımalıdır.

15. Taraflar birbirlerini, muhtemel tehlikelere karşı veya tespit ettikleri herhangi bir bilgi sızmasına karşı bilgilendireceklerdir.

16. Alan Taraf, taraflar arasında değişimi yapılan bilgi ve malzemenin (doküman, CD, disket ve diğer bilgi taşıyıcılar) güvenlik kayıtları, uygun kullanımı, korunması ve imhasından sorumlu olacaktır.

17. Güvenlik derecesinin düşürülmesi sadece yayımlayan makamın önceden rızası ile yapılabilir.

18. Gizlilik dereceli bilgilere yetkisiz erişim, ihlal, kayıp, değiştirme, ifşa veya bunların hepsi için şüphe olması durumunda, alan Taraf ulusal mevzuatı gereği uygun bütün tedbirleri alacak ve veren Tarafı mümkün olan en kısa sürede bu tedbirler ve sonuçları hakkında bilgilendirecektir. Böyle bir bilgilendirme veren Tarafın ortaya çıkan zararı tam olarak değerlendirmesine imkan sağlayacak şekilde bütün ayrıntıları içermelidir.

19. Diğer Tarafın gizlilik dereceli bilgilerinin korunması kurallarının ihlali; yetkili makamlar tarafından, ihlalin meydana geldiği Taraf Devletin kanunları uyarınca soruşturulacak ve tetkik edilecektir. Diğer Taraf; talep edilmesi durumunda, soruşturma süresince yardım sağlayacaktır.

MADDE - VII

DEĞİŞİKLİK VE İLAVELER

1. Tarafların her biri, gerekli gördüğü durumda, yazılı olarak, Mutabakat Muhtırası (MM)'ne düzeltme veya ilave yapma talebinde bulunabilir. Bu durumda görüşmeler yazılı teklifin alınmasından itibaren 30 gün içinde başlatılacaktır. Üç ay içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflar 60 günlük yazılı ön bildirim sonunda MM'yi fesh edebilirler.
2. Üzerinde anlaşmaya varılmış düzeltmeler veya ilaveler, bu Mutabakat Muhtırası'nın yürürlüğe giriş hükümlerini düzenleyen Madde X.1'de yer alan hükümler uyarınca yürürlüğe gireceklerdir.
3. Değişiklik ve ilave süresince, Taraflar, MM'nin gereklerini yerine getirmeye devam edeceklerdir.

ANLAŞMAZLIĞIN ÇÖZÜMÜ

1. Taraflar arasında MM'deki konulardan dolayı herhangi bir anlaşmazlık olması durumunda, Taraflar herhangi bir mahkemeye veya üçüncü Tarafa danışmadan, Tarafların eşit sayıda temsilcisinden oluşturulmuş bir komisyondaki görüşmeler aracılığıyla bu anlaşmazlığı çözecektir.
2. Anlaşmazlığın çözümü süresince, Taraflar MM'nin gereklerini yerine getirecektir.

MADDE - IX

UYGULAMA DÜZENLEMELERİ

Eğer gerekli ise; tarafların yetkili temsilcileri, bu Mutabakat Muhtırası'nın hükümlerinin uygulanması için teknik düzenlemeleri sonuçlandırabilirler.

MADDE - X

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ, SÜRE UZATMA VE SONA ERDİRME

1. Bu MM; Tarafların diplomatik kanallarınca, yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk süreçlerinin yerine getirildiğine dair son bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Mevcut MM bir yıl süre ile geçerlidir ve Tarafların aksi bir kararı olmadıkça, MM'nin süresi bir yıllık periyotlar halinde otomatik olarak uzatılacaktır. Tarafların yazılı olarak karşılıklı rızası olduğunda ya da Taraflardan birinin diğerine yazılı olarak bu Anlaşma'yı sona erdirmeye dair niyet bildiriminde bulunduğu takdirde fesih edilebilir. Bu durumda mevcut Anlaşma, böyle bir yazılı bildirimin alınmasından 60 gün sonra sona erecektir.

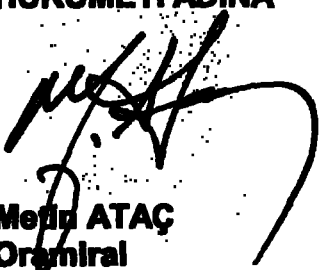
3. Taraflardan birinin; diğer Tarafın, bu MM'nin hükümlerine uymadığı veya uyamadığı sonucuna varması durumunda, görüşmelerin derhal başlaması yazılı olarak teklif edilebilir. 60 gün içerisinde bir sonuca varılmaz ise, Tarafların her biri bu MM'nden çekileceğini yazılı olarak bildirebilir. Çekilme, 60 günlük zaman periyodunu takiben yürürlüğe girecektir.

4. Bu MM yürürlükten kalksa bile, MM sonucu oluşan gizlilik dereceli bilgilerin ve istihbaratın; güvenliği, korunması, nakli ve kullanımına ilişkin olarak, Tarafların hak ve sorumlulukları yürürlükte kalacaktır.

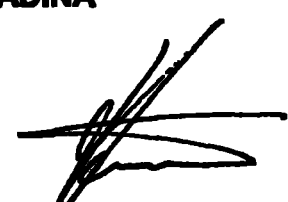
İstanbul'da, 31 Mart 2009 tarihinde, Türkçe, Romence ve İngilizce olarak imzalanmıştır. Tüm metinler eşit derecede geçerlidir. Metinler arasında bir uyumsuzluk olması durumunda, İngilizce metin esas alınacaktır.

Bu Mutabakat Muhtırası; kendi makamları tarafından tam yetkilendirilmiş imza sahipleri tarafından, hukukun şahıtlığında imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

Metin ATAÇ
Oramiral
Türk Deniz Kuvvetleri Komutanı

**ROMANYA HÜKÜMETİ
ADINA**

Dorin DANILA
Tümamiral
Romanya Deniz Kuvvetleri Komutanı

CONFORM CU ORIGINALUL
DIRECTIA COOPERARE
DIRECTOR ADJUNCT

Liviu

